

59 אם ראה מחמת אונס או לא. מוכיחה הגמרא: **מאי לאו** – האם אין
60 כוונת הברייתא שאין בודקים אותו **לפתירה** – לענין סתירת ספירת
61 שבעה נקיים, ומשום שאף אם ראה מחמת אונס, סותר ספירתו.
62 ומוכח שדעת רבי אליעזר שראיית אונס בימי ספירה סותרת, אף
63 שאינה דבר הגורם דין זיבה, וטובר שדבר המטמא סותר. ושלא
64 כדברי רבא שאמר שאפשר שדעת רבי אליעזר שראיית אונס אינה
65 סותרת בימי ספירה משום שרק דבר הגורם סותר.
66 דוחה הגמרא: **לא** – אין הכוונה שאין בודקים אותו משום סתירה,
67 אלא הכוונה שאין בודקים אותו לענין **למפוייה לההיא טיפה במשא**
68 – לטמא הנשוא את הטיפה, שטיפה של זוב מטמאת את הנשוא
69 אותה אף אם באה מחמת אונס, אבל לענין ראיית אונס בימי ספירה
70 אפשר שדעת רבי אליעזר שאינה סותרת, וכדברי רבא.
71 ראייה נוספת שדעת רבי אליעזר שראיית אונס סותרת בימי ספירה:
72 **תא שמע, בשלישית** – בראייה השלישית של הזב, **רבי אליעזר**
73 **אומר, בודקין אותו, ברביעית, אין בודקין אותו, לקרנן אמרתי**
74 **ולא לפתירה** – מה שאמרתי שבודקים אותו, לענין קרבן אמרתי כן,
75 שאם ראה בשלישית מחמת אונס אינו חייב קרבן, אבל לא אמרתי
76 כן לענין סתירה, ולענין זה אין בודקים אותו, שאף אם ראה מחמת
77 אונס ברביעית, כלומר, בימי ספירתו, סותר ספירתו. ומוכח שדעת
78 רבי אליעזר שראיית אונס סותרת בימי ספירה, אף שאינה דבר
79 הגורם דין זיבה, וטובר שדבר המטמא סותר. ושלא כדברי רבא
80 שסבר שאפשר שדעת רבי אליעזר שראיית אונס אינה סותרת בימי
81 זיבה משום שרק דבר הגורם סותר.
82 מסיקה הגמרא: **אלא לרבי אליעזר תפשוט דדבר שאינו גורם**
83 **סותר** – אכן אמר רבי אליעזר שבראייה בימי ספירה לא בודקים
84 אותו, ואף ראיית אונס סותרת בימי ספירה, ומשום שאף דבר שאינו
85 גורם דין זיבה סותר. ולא כמו שדחתה הגמרא לעיל שדברי רבי
86 אליעזר אמורים לענין טומאת משא, שטיפת זוב מטמאת במשא אף
87 אם באה מחמת אונס. אך אין לפשוט מדברי רבי אליעזר את ספיקו
88 של רבא, שכן רבא הסתפק **לרננן מאי** – לדעת רבנן האם דבר
89 המטמא סותר או דבר הגורם סותר.
90 הגמרא מביאה ראייה מה היא דעת חכמים: **תא שמע, דתני אבוה**
91 **דרבי אבין, מה גרם לו זובו** – מה גרמו לזב ראיית הזוב, **שבעה** –
92 ספירת שבעה נקיים, **לפיכך סותר שבעה** – אם ראה ראיית זוב בימי
93 ספירתו סותר את כל ימי ספירתו, ולא רק את יום ראייתו. **מה גרם**
94 **לו קריזו** – מה גרמה לו ראיית קרי, **יום אחד** – טומאה ליום אחד,
95 **לפיכך סותר יום אחד** – אם ראה קרי בשבעה ימים שסופר להסדר
96 מזובו, סותר רק אותו יום שראה.
97 מבררת הגמרא: **מאי שבעה** – מה כוונת הברייתא שזובו גרם לו
98 שבעה. **אלימא** – אם נאמר שהכוונה היא **דמטמא שבעה** – שראיית
99 זוב מטמאת שבעה ימים, **האי מה זובו** **מאי שבעה מפעי ליה** –
100 הלא היה לאבוה דרבי אבין לשנות **מה זובו** טמא שבעה, ולא
101 לשנות לשון **מה גרם לו זובו**, שבעה, **אלא לאו** – אלא על כרחך
102 כוונתו היא שדבר הגורם סותר, **דבר שאינו גורם סותר** –
103 שהטעם שראיית זוב סותרת כל שבעה היא מפני שהיא גורמת
104 טומאת שבעה של זב, שלכן נקט הלשון **גרם**, אבל דבר שאינו גורם
105 טומאת זיבה אינו סותר. ומברייתא זו מוכח שדבר הגורם סותר ודבר
106 שאינו גורם אינו סותר, ונפיש ספיקו של רבא. מסיקה הגמרא: **שמע**
107 **מינה** – מכך שנקט לשון **גרם** מוכח שהיה מקובל בידיו שכך הדין,
108 דבר הגורם סותר ודבר שאינו גורם אינו סותר.
109 פסק הלכה: **אמר אביי, נקמינן** – מקובל בידינו להלכה, **אין דם קושי**
110 **סותר פתירה** – בימי ספירת זבה, כיון שאינו גורם טומאת זיבה בימי
111 זיבה, שרק דבר הגורם סותר, אבל דבר המטמא אינו סותר. **ואי**
112 **משפחת תנא דאמר** – ואם תמצא תנא שאומר שדם קושי **סותר**,
113 נאמר שהתנא **רבי אליעזר היא** – תנא זה טובר כדעת רבי אליעזר
114 שאמר (לעיל) שראיית אונס בימי ספירת הזב סותרת ספירתו אף
115 שאינה גורמת דין זיבה, ומשום שטובר שדבר המטמא סותר אף
116 שאינו גורם.

1 **אזל** –[הלך] **שילא, אמר לרביתיהו** –[לאשתו], **צבית לי ווודתא** –
2 הכיני לי תכריכים, **דלא לוייל** – שלא ילך רב אסי, **ולימא ליה לרב**
3 **מילי עילואי** – וילשין עלי בפני רב בעולם העליון. **צביתה ליה**
4 **ווודתא** – הכינה לו תכריכים. **נה נפשיה דשילא** – נפטר שילא בר
5 אבינא. **הווי דפתחא אכא מהאי פוריא להאי פוריא** – ראו כולם
6 שההדסים שעל מיטותיהם היו פורחים ממיטת רב אסי למיטת שילא
7 בר אבינא והליפך, **אמרי** – אמרו כולם, **שמע מינה עברו רננן**
8 **פייסא** – מוכח מכאן שעשו החכמים שלום ביניהם.
9 הגמרא מביאה ספק בדין הרואה דם קושי בימי ספירה: **פעי רבא** –
10 נסתפק רבא, **קושי מהו שתתור בויה** – אשה ובה הרואה דם קושי
11 בימי ספירתה, האם סותרת כל ימי ספירתה וצריכה לספור שוב
12 שבעה ימים נקיים, או לא. וצדדי הספק הם, האם הכלל בימי ספירה
13 הוא שדבר המטמא סותר – כל דבר המטמא סותר בימי ספירה, אף
14 אם אינו גורם טומאת זיבה, **והאי נמי מטמא (כימי) [כימי] נדה**
15 **הוא** – ואף דם קושי דבר המטמא הוא, שכן אשה הרואה דם קושי
16 בימי נדה, טמאה, וכיון שהוא דבר המטמא, סותר, **או דילמא דבר**
17 **הגורם סותר** – או שמא רק דם הגורם טומאת זיבה כשראתה שלשה
18 ימים רצופים, סותר בימי ספירה, **והאי לאו גורם הוא** – אבל דם
19 קושי אינו גורם טומאת זיבה, וכל שאינו גורם טומאת זיבה, אינו
20 סותר בימי ספירה.
21 אבי מביא ראייה לפשוט הספק: **אמר ליה אביי לרבא, אונס בויה**
22 **יוכה** – יש להוכיח מדין זב הרואה ראיית זוב באונס, **שאינו גורם** –
23 אינו נעשה בכך זב, שנאמר (ויקרא טו ב) **איש איש פי יהיה זב**
24 **מבשרו**, ודרשו חכמים (כריתות ה) **מבשרו ולא מחמת אונס**,
25 שראיית אונס בזב אינה מטמאת, **וסותר** – ואם ראה ראיית אונס בימי
26 ספירתו, סותר. ומכך שראיית אונס בזב שאינה גורמת טומאת זיבה
27 סותרת בימי ספירה, יש להוכיח שדם קושי אף שאינו גורם טומאת
28 זיבה סותר בימי ספירה, ומשום שדבר המטמא אפילו במקום אחר,
29 סותרו.
30 דוחה רבא את הראייה: **אמר ליה רבא לאביי, לאיי** – באמת, **האי נמי**
31 **גורם הוא** – ראיית אונס בזב היא דבר הגורם דין זיבה, ומשום כך
32 סותרת בימי ספירתו, **דתנן** (זבים פ"ב מ"ב), **רצה ראייה ראשונה** –
33 זב שראה ראייה פעם ראשונה, **בודקין אותו** אם ראה מחמת אונס
34 או לא, **שננה** – ראה ראייה ראשונה שלא מחמת אונס ושוב ראה
35 פעם שניה, **בודקין אותו**, שאם ראה מחמת אונס, טהור מטומאת
36 שבעה, שאינו סופר שבעה ימים נקיים, **שלישית** – ראה ראייה
37 ראשונה ושניה שלא מחמת אונס ונעשה זב שצריך ספירת שבעה
38 ימים נקיים וטבילה במים חיים, ושוב ראה פעם שלישית, **אין בודקין**
39 **אותו**, שאף אם היתה ראייה זו מחמת אונס, חייב בקרבן כדן זב בעל
40 שלש ראיות. ומחמת שראיית אונס בזב מחייבת קרבן, נחשבת ראייה
41 באונס דבר הגורם דין זיבה, ושמא משום כך סותרת בימי ספירה,
42 אבל דם קושי שאינו דבר הגורם טומאה, שמא אינו סותר.
43 הגמרא מבררת שאין דיבאר רבא את דעת רבי אליעזר בזה: אמר לו
44 אביי לרבא, **ולרבי אליעזר דאמר (שם) אף בראייה השלישית**
45 **בודקין אותו**, לפי שאם ראה מחמת אונס אינו חייב בקרבן, **הכי נמי**
46 **האם נאמר, כיון דלא גרים לא סותר** – כיון שאונס בזב אינו דבר
47 הגורם, שהרי ראייה שלישית מחמת אונס אינה גורמת לחייבו קרבן,
48 לכך אינו סותר בימי ספירה. כלומר, לדברך שלדעת חכמים יתכן
49 שהטעם שראיית אונס סותרת בימי ספירה הוא משום שהיא דבר
50 הגורם, האם לפי זה לדעת רבי אליעזר כיון שראיית אונס אינה דבר
51 הגורם, אינה סותרת בימי ספירה. **אמר ליה רבא לאביי, לרבי**
52 **אליעזר הכי נמי** – אכן לפי זה לדעת רבי אליעזר שראיית אונס אינה
53 סותרת בימי ספירה, שכן אינה דבר הגורם דין זיבה.
54 הגמרא מביאה ראייה שדעת רבי אליעזר שראיית אונס סותרת בימי
55 ספירה: **תא שמע, רבי אליעזר אומר**, ראה שתי ראיות שלא מחמת
56 אונס ושוב ראה ראייה שלישית, **אף בשלישית בודקין אותו**,
57 **ברביעית** – ראה שלש פעמים שלא מחמת אונס ונטמא והתחייב
58 קרבן, וראה שוב בימי ספירתו, **אין בודקין אותו**, משום שאין הבדל

למדתי שימי לידה עולים לספירת שבעה נקיים, **דַתְנַיָּא** בברייתא, 46
 נאמר בזבה (שם). **וְאָם טְהֵרָה מְזוּבָּה וְסִפְרָה לָּהּ שְׁבַעַת יָמִים וְאַחַר** 47
תַּטְהֵר/ וִישׁ לְדְרוּשׁ, מְזוּבָּה – מיד אחר שפסקה זבתה סופרת שבעה 48
 נקיים לטהרתה, **וְלֹא מְנַגְעָה –** שאף אם היתה זבה ומצורעת, ופסקה 49
 מזיבתה, ועדיין לא נטהרה מצרעתה. אינה צריכה להמתין בספירתה 50
 עד שתטהר מצרעתה, אלא סופרת מיד שבעה ימים נקיים ומביאה 51
 קרבן זבה וטהורה מלטמא את בועלה, שתלה הכתוב את ספירתה 52
 בטהרתה מזובה. וכן יש לדרוש, **מְזוּבָּה –** מיד אחר שפסקה זיבתה 53
 סופרת שבעה נקיים לטהרתה, **וְלֹא מְלִידָתָה –** שאף אם ילדה 54
 כשהיא זבה, ופסקה מזיבתה, ועדיין לא עברו ימי טומאת לידתה, 55
 אינה צריכה להמתין בספירתה עד שתטהר מלידתה, שתלה הכתוב 56
 את ספירתה בטהרתה מזובה. ומוכח שימי טומאת לידה אינם 57
 סותרים ספירת שבעה נקיים ועולים לספירת שבעה נקיים, שהרי אף 58
 בשעה שלא נטהרה מלידתה, יכולה לספור שבעה נקיים. ושלא 59
 בדברי אביי שאינם עולים. 60
 הגמרא מיישבת הברייתא לשיטת אביי: **וְאַבְּי, אָמַר לֵךְ, תְּנֵי הַדָּא** 61
 – שנה בדברי הברייתא דרשה אחת, **מְזוּבָּה וְלֹא מְנַגְעָה/ וְלֹא תְתַנֵּי** 62
 – ואל תשנה 'מזובה וְלֹא מְלִידָתָה'. 63
 הגמרא מקשה על יישוב זה: **וְרַבָּא –** רבא יקשה על תשובה זו, **הֲאֵי** 64
מַאי – וכי מה פירושם של דברים אלו, **אֵי אָמַרְתְּ בְּשֻׁלְמָא –** אם 65
 תאמר שדורשים 'מזובה וְלֹא מְלִידָתָה', מובן ד'**אֵי דִּי דִּלְךָ אֲמַרְתְּ** ליה 66
לִידָה – שכיון שהוצרכה הברייתא ללמד שיכולה לספור שבעה 67
 נקיים קודם שנטהרה מטומאת לידתה, **תֵּנָא נְגַעָה אֲפּוּ לִידָה –** 68
 דרשה גם שיכולה לספור כשהיא מנוגעת, אף שדין זה אין צריך 69
 לאומר, **אֵלָא אֵי אָמַרְתְּ מְזוּבָּה וְלֹא מְנַגְעָה –** אבל אם תאמר 70
 שדורשים רק 'מזובה ולא מנגעה', ולא דורשים 'מזובה ולא 71
 מלידתה', קשה, שהרי **הֲאֵי מְזוּבָּה וְיַתְהֵר תְּהֵא נִפְסְקָא** – דין זה 72
 שיכולה לספור כשהיא מנוגעת נלמד מדרשה אחרת ואין צריך 73
 לדורשו מהכתוב 'מזובה', שנאמר בזב (ויקרא טו יג) **וְכִי יֵטְהַר הַזָּב** 74
מְזוּבוֹ וְסָפַר לוֹ שְׁבַעַת יָמִים לְטַהֲרָתוֹ/ ודרשו חכמים, 'מְזוּבָּה' וְלֹא 75
מְנַגְעוֹ – שמשעה שנטהר הזב מזובו יספור שבעה נקיים, אף אם עדיין 76
 לא נטהר מנגעו. וכדין זב כן דין זבה. ולשיטת רבא שימי לידה עולים 77
 לספירתה מובנים דברי הברייתא, שדורשים 'מזובה ולא מלידתה', 78
 ודרשת 'מזובה ולא מנגעה' נאמרה רק אגב כך, אבל לשיטת אביי 79
 שימי לידה אינם עולים לספירתה ולכן לא דורשים 'מזובה ולא 80
 מלידתה', קשה, לאיזה צורך נאמרה דרשת 'מזובה ולא מנגעה'. 81
 הגמרא מיישבת הברייתא לשיטת אביי: **וְאַבְּי –** אביי ישב על 82
 קושיית רבא, שאף שדורשים 'מזובה ולא מנגעה' ולא דורשים 83
 'מזובה ולא מלידתה', אין להקשות שדרשה זו שסופרת כשהיא 84
 מנוגעת מיותרת משום שכבר נאמרה בזב, שכן **חַד בְּזָב וְחַד בְּזָבָה –** 85
 דרשה אחת היא ללמד על ספירת זב כשהוא מנוגע, ודרשה אחת 86
 ללמד על ספירת זבה כשהיא מנוגעת, **וְצָרִיכֵי –** ויש צורך בשתי 87
 הדרשות, שאלמלא כתבה התורה את שתיהן לא היינו למדים אחת 88
 מהשניה. והטעם שצריך את שתיהן, משום **דְּאֵי כְּתִיב רְחֻמָּנָא** 89

הגמרא מביאה ברייתא בדין יולדת בימי ספירתה: **תְּנֵינָא, רַבִּי מְרִינּוּס** 1
אוֹמֵר, אִין לִידָה סוֹתְרַת בְּיֻבְהָ – אשה הרה שהיתה זבה והתחילה 2
 לספור שבעה נקיים לטהרתה, וילדה, אינה סותרת ספירתה מחמת 3
 טומאת הלידה. 4
 הגמרא מביאה מחלוקת אמוראים לפי דינו של רבי מרינוס: **אֵיבַעִינָא** 5
לָהּ – הסתפקו בני הישיבה בדעת רבי מרינוס, **מְהוּ שְׁתַּעֲלָה –** האם 6
 ימי הלידה נחשבים כימים נקיים אם לא ראתה בהם דם, ואינה 7
 צריכה לספור אחריהם עוד ימים אחרים להשלים לשבעה נקיים, או 8
 שאינם עולים לימים נקיים ורק אינם סותרים את הימים שלפניהם, 9
 ואם כן צריכה לספור אחרי ימי הלידה עוד להשלים לשבעה נקיים. 10
אֲבַיִי אָמַר, אֵינָה סוֹתְרַת וְאֵינָה עוֹלָה – לידה אינה סותרת הימים 11
 שלפניה אבל אינה עולה לספירת שבעה נקיים, שכשם שבשראתה 12
 דם אין עולה יום זה לספירתה, כך גם כשלא ראתה דם אין ימים אלו 13
 עולים לה, כיון שטמאה מחמת הלידה. וצריכה להשלים לשבעה 14
 נקיים אחרי ימי הלידה. **רַבָּא אָמַר, אֵינָה סוֹתְרַת וְעוֹלָה –** לידה אינה 15
 סותרת הימים שלפניה ועולה לספירת שבעה נקיים, שרק כשרואה 16
 דם אינו עולה יום זה, אבל כשלא ראתה דם, אף שטמאה מחמת 17
 הלידה, טומאתה היא כמצורעת או כאחת שנגעה בטומאה, ואין 18
 צרעת ונגיעה בטומאה מעכבות מלעלות לספירה. ולכך אינה צריכה 19
 להשלים ימים נקיים נוספים אחרי ימי הלידה. 20
 רבא מביא ראייה לשיטתו: **אָמַר רַבָּא, מְנָא אָמִינָא לָּהּ –** מנין למדתי 21
 שימי לידה עולים לספירת שבעה נקיים, **דַתְנַיָּא** בברייתא, נאמר 22
 בזבה (ויקרא טו כח). **וְסִפְרָה לָּהּ שְׁבַעַת יָמִים וְאַחַר תַּטְהֵר/ וִישׁ** 23
לְדְרוּשׁ, 'אָחַר לְכֻלֶּיָּן – מה שנאמר שאחר שבעת ימי הספירה 24
 נטהר, הכוונה אחר לכולם, זמן אחד של טהרה לכולם, שטהרתם 25
 תהא רצופה, ומכאן שצריך **שְׁלֹא תֵהָא טוּמְאַה מְפַסְקַת בֵּינֵיהֶם –** 26
 שלא תפסיק טומאה באמצע שבעת ימי הספירה. 27
 מבאר רבא את ראייתה: **אֵי אָמַרְתְּ בְּשֻׁלְמָא עוֹלָה –** אם תאמר שלידה 28
 עולה לספירת שבעה נקיים, **הֵינֵינוּ דְלֹא מְפַסְקַת טוּמְאַה –** מובנים 29
 דברי רבי מרינוס שאין לידה סותרת בימי ספירה, שכיון שאינה 30
 מפסיקה באמצע הספירה מתקיים דין הברייתא שלא תהא טומאה 31
 מפסקת ביניהם, **אֵלָא אֵי אָמַרְתְּ אֵינָה עוֹלָה, נמצא שאַפְסִיק לִיה** 32
לִידָה – טומאת הלידה מפסיקה באמצע הספירה, ויקשה מדוע אין 33
 לידה סותרת בימי ספירה, הרי מבואר בברייתא זובה אינה טהורה 34
 אלא אחרי שבעה ימים רצופים בלא טומאה. ומוכח שדעת רבי 35
 מרינוס שלידה עולה לספירת שבעה נקיים, ושלא כאביי שאמר 36
 שאינה עולה. 37
 הגמרא מיישבת הברייתא לשיטת אביי: **וְאַבְּי, אָמַר לֵךְ, כוונת** 38
 הברייתא במה שדרשה שלא תהא טומאה מפסקת ביניהם אינה 39
 כפירושו של רבא, אלא כוונת הברייתא **שְׁלֹא תֵהָא טוּמְאַת וִיבָה** 40
מְפַסְקַת בֵּינֵיהֶם – שלא תפסיק טומאת זיבה בימי ספירה, אבל 41
 טומאת לידה, אף שנאמר שאינה עולה לימים נקיים, אינה נחשבת 42
 כהפסקה בספירת שבעה. ואם כן אין ראייה מהברייתא שלידה עולה 43
 לספירת שבעה נקיים. 44
 רבא מביא ראייה אחרת לשיטתו: **אָמַר רַבָּא, מְנָא אָמִינָא לָּהּ –** מנין 45

וכי למדים דין לידה בימי ספירה שהיא 'אפשר', שיתכן שתהיה לידה
בימי ספירה, מְשַׁאי אֶפְשָׁר - מדין נדה בימי ספירה שהיא 'אי אפשר',
שלא יתכן שתהיה נדות בימי ספירה, הלא דין הוא שאין דנים דבר
שאפשר שיהיה מדבר שלא יתכן שיהיה.
מתרצת הגמרא: אִמֵר רב אחריביו בר אמי, רבי אליעזר היא דאָמֵר
דְּגִינָא אֶפְשָׁר מְשַׁאי אֶפְשָׁר - ברייתא זו היא שיטת רבי אליעזר (מנחות
פב.). הסובר שדנים אפשר משאי אפשר, שלומד רבי אליעזר שאין
להביא קרבן פסח ממעות מעשר שני, בגזירה שזה מפסח מצרים
שהיה בא מן החולין ולא מן המעשר. ואף פסח מצרים הוא 'אי
אפשר', שכן בזמן שהיו במצרים לא היה נוהג דין מעשר, ופסח דורות
הוא 'אפשר', שבזמן הזה נוהג דין מעשר, סובר רבי אליעזר שדנים
אפשר משאי אפשר. ואם כן דברי הברייתא שלמדים דין לידה בימי
ספירה מדין נדה בימי ספירה שיטת רבי אליעזר היא שדנים אפשר
משאי אפשר.
תירוץ נוסף: וְרַב שֵׁשֶׁת אֱמֵר, עַל כְּרַחֲמֵי הַקְּיֻשָּׁן הַכְּתוּב - אין
משיבים על ההיקש ועל כרחוק אתה מקיש ימי לידה לימי נדה. ואף
רבי עקיבא (שם) החולק על רבי אליעזר וסובר שאי אפשר ללמוד
דין זה בגזירה שזה מפסח מצרים שאין דנים אפשר משאי אפשר,
מודה שדנים דין לידה בימי ספירה מדין נדה בימי ספירה, משום
שהדין שאין דנים אפשר משאי אפשר לא נאמר אלא כשדורשים דין
בגזירה שזה, וכמו בקרבן פסח שהדרשה היא מגזירה שזה, אבל
כשדורשים דין בהיקש מודה רבי עקיבא שדנים אפשר משאי אפשר,
לפי שאין משיבים על ההיקש. ולכך בדין יולדת בימי ספירה שנלמד
מהיקש, שהקיש הכתוב ימי לידה לימי נדה, דנים אפשר משאי
אפשר, ואין ימי לידה עולים לספירת זיבתה, כדן ימי נדה.
לשון אחרת: אִיכָא דְאָמְרֵי - יש שאמרו שמועה זו בלשון אחרת,
אִמֵר רב אחריביו בר אמי אִמֵר רב שֵׁשֶׁת, רבי אליעזר היא דאָמֵר
דְּגִינָא אֶפְשָׁר מְשַׁאי אֶפְשָׁר. וללשון זו רב אחריביו אמר תירוץ זה בשם
רב ששת ולא אמר כן מעצמו. וְרַב פַּאָא אֱמֵר עַל כְּרַחֲמֵי הַקְּיֻשָּׁן
הַכְּתוּב. ותירוץ זה רב פאא אמרו ולא רב ששת.
שנינו במשנה: קִשְׁתָּהוּ שְׁלֹשָׁה יָמִים וכו'.

התבאר במשנה (לעיל לו): שאשה שבְּאֵבָה וראתה דם מחמת חבלי
לידתה שלשה ימים רצופים בימים הראויים לזיבה, וילדה, אינה
נעשית זבה, כיון שבא הדם מחמת הולד. אבל אם שפתה סמוך
ללידתה, נעשית זבה. ומבארת המשנה ששפיתה זו שאמרנו היא
'שפתה מן הצער ולא מן הדם'. הגמרא מסתפקת בדין זה: אִיבְעִינָא
לְהוּ - הסתפקו בני הישיבה, שִׁפְתָּהּ מִזֶּה וּמִזֶּה - פסקה מצערה וגם
פסקה מלראות דם, מִזֶּה - האם נעשית זבה, כאשר שפסקה מצערה
סמוך ללידתה ולא פסקה מלראות דם, או שכיון שפסקה מלראות דם
אינה נעשית זבה, כאשר שלא פסקה מצערה וילדה בקושי.
הגמרא מביאה מחלוקת אמוראים בדין זה: רַב חֲפָאָה אֱמֵר, מִמָּאָה
הרי זו זבה, שכיון שפסקה מצערה סמוך ללידתה התברר שהדם
שראתה לא היה מחמת הולד, שאם היה זה מחמת הולד לא היתה
פוסקת מצערה עד ללידתה, ודברי המשנה ששפיתה שאמרנו
שמחמתה היא יולדת זבה היא 'שפתה מן הצער ולא מן הדם',
מתפרשים שכששפתה מן הצער הרי היא יולדת זבה אף אם לא
שפתה מן הדם. רַבִּי חֲנִינְאָה אֱמֵר, מְהוּרָה - אינה נעשית זבה, ודינה
כיולדת בקושי, שכיון שבשעה שפסקה מצערה פסקה גם מלראות
דם, התברר שהדם שראתה בא מחמת הולד, שהרי משעה שפסקו
כאביה פסק גם הדם. אבל אשה שפסקו כאביה ועדיין ממשכה היא
לראות דם, הרי זו ראייה שגם הדם שראתה בשעה שהצטערה לא
היה מחמת הולד אלא מחמת זיבתה, ודם זה שראתה היה בא גם
בלא קושי, ועל זה נאמר במשנה שאשה המקשה ושפתה מצערה
ולא מן הדם נעשית זבה.

רבי חנינא ממשיל משל לבאר מדוע אינה נעשית זבה כשפסק הדם:
אֱמֵר רַבִּי חֲנִינְאָה, מְשַׁל - יש להמשיל דין אשה שפסקה קודם לידתה
מן הצער ומן הדם, לְמַלְךְ שִׁצְצָא לְדָרֵךְ וְחַיִּילוֹתָיו הוֹלְכִים לְפָנָיו,
בְּיָדוֹעַ - הדבר ידוע שחיילותיו של מלך הן, שכן הרגילות, שחילות

בְּזָב, הייתי סבור שדווקא הוא יכול לספור שבעה נקיים קודם שנטהר
מנגעה, מְשֻׁם שטומאתו קלה, דְּלֹא מְטַמָּא בְּאוֹנִם - שראיית זוב
באונס אינה מטמאת זוב, אֲכָל זָבָה שטומאתה חמורה, דְּמִטְּמִיָּא
בְּאוֹנִם - שראיית דם באונס מטמאת זובה, אִימָא לֹא - שמא אינה
יכולה לספור שבעה נקיים קודם שתטהר מנגעה, צְרִיכָא - לכך
הוצרכה התורה לכתוב דין זה גם בזבה. וְאִי קָתִיב רְחֻמָּנָא רַק בְּזָבָה,
הייתי סבור שדווקא היא יכולה לספור שבעה נקיים קודם שתטהר
מנגעה, מְשֻׁם שטומאתה קלה, דְּלֹא מְטַמֵּיָּא בְּרֵאיוֹת כְּבִימִים -
שאם ראתה שלש ראיות ביום אחד אינה נעשית בכך זבה גמורה עד
שתראה שלש ראיות בלשלושה ימים, אֲכָל זָב שטומאתו חמורה,
דְּמִטְּמִיָּא בְּרֵאיוֹת כְּבִימִים - שאף אם ראה שלש ראיות ביום אחד
נעשה זב גמור, אִימָא לֹא - היינו אומרים שאינו יכול לספור שבעה
נקיים קודם שיטהר מנגעה, צְרִיכָא - לכך הוצרכה התורה לחדש דין
זה גם בזב.
ראיה לשיטת אביי: אֱמֵר אַבְיִי, מָנָא אִמְינָא לָהּ - מגין למדתי שימי
לידה אינם עולים לספירת שבעה נקיים, דְּתַנְיָא בברייתא, נאמר
בתורה בדין טומאת יולדת (ויקרא יב ב) וְקָמָהָ שְׁבַע יָמִים כִּימֵי
נֶדֶת דְּוֵתָה הַטְּמֵאָה, ותיבות 'ודתה טמא' מיותרות, שהיה אפשר
לכתוב 'וטמאה שבעת ימים כימי נדה', ומיותר זה למדים, לְרַבּוֹת
אֵת בּוֹעֲלָהּ - כשם שהאב על הנדה נטמא, כך האב על היולדת
נטמא. ולמדים עוד, 'ודתה הַטְּמֵאָה', לְרַבּוֹת אֵת הַלֵּילוֹת - כשם
שנדה טמאה בלילות כבימים, כך יולדת טמאה בלילות כבימים.
ולמדים עוד, 'ודתה הַטְּמֵאָה', לְרַבּוֹת אֵת הַיּוֹלֵדֶת כּוּזָב - אשה
שילדה בימי זיבתה, שצְרִיכָה שְׁתֵּשֵׁב שְׁבַע יָמִים לטהרה. מוכיח
אביי: מֵאִי לֹאוּ - האם אין כוונת הברייתא שצריכה לספור שבעה
ימים רצופים נְקִיִּים מְלִידָה - שלא תהא לידה מפסיקה באמצע, שאם
לידה בימי ספירתה, אין ימי לידה עולים לה לספירתה. ומוכח שימי
לידה אינם עולים לספירת שבעה נקיים. דוחה הגמרא: לֹא - אין
כוונת הברייתא כן, אלא כוונתה שצריכה לספור שבעה ימים נקיים
מְדָם, אבל טומאת לידה אינה מפסקת, ועולה לספירת שבעה נקיים.
ואין הוכחה מהברייתא לדברי אביי.
אביי מביא מקור אחר לדבריו: וְאֱמֵר אַבְיִי, מָנָא אִמְינָא לָהּ - מגין
למדתי שימי לידה אינם עולים לספירת שבעה נקיים, דְּתַנְיָא
בברייתא, נאמר בפרשת יולדת (שם) 'כימי נדת דְּוֵתָה הַטְּמֵאָה, הוקשו
ימי נדתה לימי לידתה, ללמד, כִּימֵי נֶדֶתָה כִּדְּיָמֵי לֵידָתָה, מֵה יָמֵי
נֶדֶתָה אֵין רְאוּיָן לְזִיבָה - כשם שלעולם לא נעשית זבה בימי נדה,
שכן בימי נדתה כל דם שרואה, דם נדה הוא ואינו דם זיבה, וכן אֵין
סְפִירַת שְׁבַע יָמִים מְהוּן - אין ימי נדה עולים לספירת שבעה נקיים
של זבה, משום שמשנעשית זבה אינה נעשית נדה, עד שתספור
שבעה ימים נקיים, וקודם לכך כל דם שרואה דם זיבה הוא, אָף יָמֵי
לֵידָתָה שְׁאֵין רְאוּיָן לְזִיבָה - והואיל ושוים הם לימי נדתה בכך
שלעולם אין נעשית זבה בימי לידתה, אֵין סְפִירַת שְׁבַע יָמִים מְהוּן
- למדים בהיקש זה השוותם לימי נדתה גם בכך שאין ימי לידתה
עולים לספירת שבעה נקיים מזיבתה, ואם ילדה בימי ספירתה אין
עולים לה ימים אלו לספירה. ומוכח מהברייתא כשיטת אביי שימי
לידה אינם עולים לספירת שבעה נקיים.
הגמרא מקשה מהברייתא על שיטת רבא. מקשה הגמרא: וְרַבָּא -
איך יפרש הברייתא שמשנעמד מדבריה שימי לידה אינם עולים
לספירת שבעה נקיים, ושלא כשיטתו. מתרצת הגמרא: רבא יפרש,
הָא מְנֵי - ברייתא זו בשיטת מי היא הולכת, הלא בשיטת רבי אליעזר
היא, דְּאֱמֵר מִסְתָּר נָמִי תַנְיָא - שלידה סותרת בספירה ומשום
שדבר המטמא סותר את שאינו גורם דין זיבה, שאמר רבי אליעזר
(לעיל ע"א) שראיית אונס בזב אף שאינה גורמת טומאת זיבה,
סותרת בימי ספירתו, משום שדבר המטמא סותר, ולדבריו הוא הדין
בימי לידה בזבה. ודברי רבא שלידה אינה סותרת ועולה הם בדעת
חכמים הסוברים שדבר המטמא אינו סותר, ולשיטתם לידה שאינה
גורמת טומאת זיבה, עולה לימי ספירה.
הגמרא מקשה על דברי הברייתא. מקשה הגמרא: וְכִי דְּגִינָא אֶפְשָׁר -

1 המלך הולכים לפניו יום או יומיים, לכבודו. וכמו כן, אשה שקשתה,
 2 אף שפסקה מן הצער ומן הדם יום או יומיים קודם לידתה, כיון
 3 שלבסוף ילדה יש להוכיח שהדם שראתה היה מחמת הולד, שכך
 4 הדרך שחבלי הלידה באים יום או יומיים קודם הלידה.
 5 **וְרַב הַפְּדָא אָמַר**, ממשל זה עצמו יש להוכיח שאשה שפסקה מן
 6 הצער ומן הדם, טמאה, שהרי סמוך לביאתו של המלך, כַּל שֶׁכָּפֶן
 7 דְּבַעֵי נְפִישׁ תְּיִלּוֹת טָפִי - ודאי שצריך להיות שמתרבים חילותיו
 8 יותר. וכמו כן אשה סמוך ללידתה ודאי שמתרבים כאביה ודמה
 9 יותר, ואשה שפסקה מן הצער ומן הדם הרי זו הוכחה שהדם שראתה
 10 לא היה מחמת הולד, שאם היה זה מחמת הולד היו כאביה ודמה
 11 מתגברים יותר ויותר.
 12 הגמרא מקשה ממשנתנו על שיטת רב חסדא: תַּנֵּן (לעיל לו), אשה
 13 שקשתה וראתה דם ושפתה, רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר, אם קשתה שלשה
 14 ימים, כדי שתהיה יולדת בזוב צריך שתפסוק משישה לַיְלָה וְיוֹם
 15 שלמים, מתחילת הלילה ועד סוף היום שלמחרת, ושהלילה יקדם
 16 ליום, כְּלִילֵי שָׁבַת וְיוֹמוֹ - שהלילה קודם ליום. מבאר המשנה,
 17 שפיתה זו שאמרנו, היא כגון שֶׁשֶׁפְּתָה מִן הַצָּעַר - שפסקה מלכאוב,
 18 וְלֹא פסקה מִן הַדָּם. מדייקת הגמרא מדברי המשנה: מַעֲמָא - הטעם
 19 שנעשית זבה, משום דשפתה רק מִן הַצָּעַר וְלֹא מִן הַדָּם, הֵיא מִזָּה
 20 וּמִזָּה - אבל פסקה משניהם, טְהוּרָה - אינה נעשית זבה. ודברי
 21 המשנה הם הַיּוֹבְתָא דְּרַב הַפְּדָא, שאמר שפסקה מן הצער ומן הדם,
 22 נעשית זבה.
 23 מתרצת הגמרא: אָמַר לָךְ רַב הַפְּדָא, אין לדייק כן מהמשנה, אלא
 24 המשנה מתפרשת להיפך, לֹא מַפְעִיָא - אין צריך לומר ששפתה מִזָּה
 25 וּמִזָּה דְּמִמָּאָה - שנעשית זבה, שבאופן זה ודאי הדם שראתה אינו
 26 מחמת הולד, דְּפַסְקִי לְהוּ תְּיִלּוֹת לְנִמְרִי - שהרי ילדה אחרי שפסקו
 27 כל החילות, הן חבלי הלידה והן הדם, ואם היו מחמת הולד היו
 28 צריכים הצער והדם להתגבר, אָכֵל שפתה מִן הַצָּעַר וְלֹא מִן הַדָּם,
 29 אִימַר - הייתי סבור לומר, כִּי הִיבֵי דְמָדָם לֹא פַסְקָה - שכשם שלא
 30 פסקה מלראות דם, מְקוּשֵׁי נְפִישׁ לֹא פַסְקָה - כך גם לא פסקה
 31 מצערה, וְהֵיא - ומה שאינה מרגישה בצערה, תוּנְבָא בְּעַלְמָא הוּא
 32 דְנִקְטָא לָהּ - הוא מפני שטטשו הדעת שאחזה מחמת החולי, ועדיין
 33 היא כיוולדת בקושי, ואינה נעשית זבה, קָא מַשְׁמַע לָן - משמיעה לנו
 34 המשנה, שאף כשפסקה מן הצער ולא מן הדם, נעשית זבה, ואין דינה
 35 כיוולדת בקושי. ומתפרשת המשנה היטב לשיטת רב חסדא.
 36 הגמרא מקשה ממשנתנו על שיטת רבי חנינא: תַּנֵּן (שם), קִשְׁתָּה
 37 שְׁלֹשָׁה יָמִים בְּתוֹךְ אֶחָד עֶשְׂרֵי יוֹם שֶׁבִין נְדָה לְנָדָה, כלומר, בימי
 38 זיבתה, וְשֶׁפְּתָה מֵעַת לְעַת וְיִלְדָה, הָרִי זוּ יוֹלְדַת בְּזוֹב. מבררת
 39 הגמרא: הִיבֵי דְמֵי - במה מדובר, אִילִימָא בְּדַקְתָּנִי - אם נפרש
 40 כמשמעות לשון המשנה, שמדובר באשה שקשתה שלשה ימים,
 41 וביום הרביעי שפתה מן הצער ולא מן הדם, וכדברי המשנה בסופה
 42 'ששפתה מן הצער ולא מן הדם', נמצא אם כן שראתה דם ארבעה
 43 ימים, וקשה לְמָה לִּי שְׁלֹשׁ - מדוע כדי לעשותה זבה גדולה צריך
 44 קישי שלשה ימים, בְּתַרֵּי בְּקוּשֵׁי וְחָד בְּשׂוּפֵי כְּנִי - הלא מספיק
 45 שיהיו שני ימים בקושי ויום אחד בשופי, וגם היום השלישי מצטרף
 46 לעשותה זבה, שהרי שפתה רק מן הצער ולא מן הדם, ונמצא
 47 שראתה דם שלשה ימים בימי זיבה. אֵלְמָא לֹאוּ הִבֵּי קְאָמַר - אלא
 48 ודאי כך כוונת המשנה, קִשְׁתָּה שְׁלֹשָׁה יָמִים וְשֶׁפְּתָה מִזָּה וּמִזָּה, או
 49 שֶׁקִּשְׁתָּה שְׁנַיִם וְשֶׁפְּתָה בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי מֵעַת לְעַת מן הצער ולא מן
 50 הדם, הָרִי זוּ יוֹלְדַת בְּזוֹב. כלומר, דברי המשנה 'קשתה שלשה ימים
 51 וכו' ושפתה' עוסקים באשה ששפתה מן הצער ומן הדם, שבאופן זה
 52 אם קשתה רק שני ימים ושפתה ביום השלישי אינה נעשית זבה, שכן
 53 לא ראתה דם שלשה ימים בימי זיבה, ודברי המשנה בסופה 'ששפתה
 54 מן הצער ולא מן הדם', שנעשית בכך זבה, עוסקים באופן שקשתה
 55 שני ימים ושפתה ביום השלישי, שהרי לא שפתה מן הדם, וראתה דם
 56 שלשה ימים בימי זיבה, וְתִיּוֹבְתָא דְרַבִּי חֲנִינָא - ודברי המשנה
 57 'קשתה שלשה ימים וכו' ושפתה' הם פירכא על דברי רבי חנינא

58 שאמר ששפתה מן הצער ומן הדם, טהורה, שהרי בהכרח המשנה
 59 עוסקת באופן ששפתה מן הצער ומן הדם, ומבאר ששפתה בבך
 60 זבה.
 61 מתרצת הגמרא: אָמַר לָךְ רַבִּי חֲנִינָא, לֹא - המשנה אינה עוסקת
 62 באשה שפסקה מן הצער ומן הדם, אלא לְעוֹלָם בְּדַקְתָּנִי - לעולם
 63 המשנה עוסקת באשה שקשתה שלשה ימים, ובאופן שקשתה
 64 בתחילת יום שלישי, ושפתה מן הצער ולא מן הדם באמצע יום
 65 שלישי למשך מעת לעת עד אמצע יום רביעי. ובודאי אף אם קשתה
 66 שני ימים ושפתה בשלישי, טמאה, וְהֵיא קָא מַשְׁמַע לָן - ונקטה
 67 המשנה אופן שקשתה שלשה ימים, להשמיענו, דְּאִף עַל גַּב דְּמִתְחִיל
 68 קִישְׁתֵּי בְּשָׁלִישִׁי - שאף שקשתה ביום השלישי בתחילת היום, וְאִחַר
 69 כֵּךְ שֶׁפְּתָה מֵעַת לְעַת - מחצי היום השלישי ועד חצי היום הרביעי
 70 וילדה, מְמַאָה, אף שכיון שקשתה בתחילת היום השלישי, לא שפתה
 71 לילה ויום שלמים כלילי שבת ויומו, וְלֹא פְּקִי מְרַבֵּי חֲנִינָא - וכוונת
 72 המשנה להוציא מדעת חנניא בן אחי רבי יהושע (לעיל לו) הסובר
 73 שאם קשתה ביום השלישי שעה אחת בתחילת היום, אפילו אם
 74 שפתה אחר כך מעת לעת, וילדה, הדם שראתה דם קושי הוא ואינו
 75 מטמא כיון שקשתה בתחילת היום השלישי, ואינה טמאה עד שתהיה
 76 בשופי כל היום השלישי.
 77 שנינו במשנה: כְּפָה הֵיא קְשׁוּיָה רַבִּי מֵאִיר אָמַר וכו' אפילו
 78 ארבעים וחמישים יום.
 79 מקשה הגמרא: הִשְׁתָּא חֲמִשִּׁים מְקִשָּׁא - מאחר ונתבאר שהרואה
 80 דם בימי זיבה בקושי ו-צער, כאב טהורה, אפילו אם ראתה במשך
 81 חמישים הימים שקודם הלידה, מעתה יש לתמוה, אֲרֻבְעִים מִיבְעִיָא
 82 - וכי צריך לומר שטהורה היא אם ראתה מתוך קושי בארבעים
 83 הימים הסמוכים ללידה, והלא 'בכלל מאתיים מנה'.
 84 מתרצת הגמרא: אָמַר רַב הַפְּדָא, לֹא קִשְׁיָא - אין לתמוה מדוע
 85 הוצרך רבי מאיר להשמיענו שהקושי מטוהר גם חמישים יום וגם
 86 ארבעים יום, לפי שכל אחד מהם עוסק באופן אחר. כְּאֵן - הדין
 87 שקושי מטוהר ראיית דם זיבה במשך חמישים יום הסמוכים ללידה,
 88 הוצרך לְאִשָּׁה חוֹלָה, שיש לתלות שבמשך חמישים יום היא רואה דם
 89 מחמת הולד, ועל כן אינה נטמאת. כְּאֵן - הדין שקושי מטוהר ראיית
 90 ארבעים יום הסמוכים ללידה, הוצרך לְאִשָּׁה בְּרִיאָה, שאין לתלות
 91 שרואה מחמת הולד אלא במשך ארבעים יום, אבל אם ראתה דם
 92 מקודם לכן יש לתלות שאין זה מחמת קושי הלידה, ועל כן היא
 93 נעשית זבה.
 94 הגמרא מביאה מחלוקת אמוראים באיזה ימים אין האשה נעשית
 95 זבה אם ראתה בקושי סמוך ללידה: אָמַר רַבִּי לִוִי, אִין הוֹלֵד מְטַהַר
 96 אֶלְמָא יָמִים הָרְאוּיִן לְהָיִת בְּהֵן זְבָה. כלומר, אין האשה טהורה
 97 בראיית דם בעת הקושי מחמת הולד, אלא כשראתה זאת באחד
 98 עשר הימים הראויים לטומאת זיבה, אבל אם ראתה דם באחד
 99 משבעת הימים הראויים לטומאת נדה הרי זו טמאה נדה, לפי שגזירת
 100 הכתוב היא שהולד מטוהר רק מטומאת זיבה ולא מטומאת נדה.
 101 וְרַב אָמַר, אֶפִּילוּ אם ראתה דם בְּיָמִים הָרְאוּיִן לְכַפְּרֵת זְבָה גַם כֵּן
 102 טהורה היא. כלומר, אם ראתה דם בשלושת הימים האחרונים
 103 שבתוך אחד עשר הימים הראויים לטומאת זיבה, אזי אף אם
 104 המשיכה לראות דם בשבעת הימים שלאחריהם הראויים לטומאת
 105 נדה מכל מקום טהורה היא, ואף שאין הולד מטוהר מטומאת נדה,
 106 לפי שאילו לא היתה רואה בימי הזיבה בקושי היתה נעשית זבה
 107 גדולה, והיה מטיל עליה לספור בימים אלו שבעה נקיים, ונמצא
 108 שימים אלו שייכים לימים הראויים לטומאת זיבה, ועל כן נידונים אף
 109 הם כמותם, לענין כך שאין הדם הבא בהם בקושי מטמא את האשה,
 110 אבל אם המשיכה לראות בקושי אחר שבעה ימים אלו הרי זו טמאה
 111 נדה.
 112 אָמַר רַב אֲדָא בְּרַ אֲבָהֵא, וְלִמְעַמֵּיהָ דְרַב - לשיטתו של רב, הסובר
 113 שטיהרה התורה אף ימי נדה הראויים לספירת שבעה נקיים של זבה,
 114 יש להוסיף עוד